

Громадська
Синергія

УКРАЇНЬКА СТОРОНА
ПЛАТФОРМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНА-ЄС

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Державна підтримка: між бізнесом, зобов'язаннями та бюджетними обмеженнями

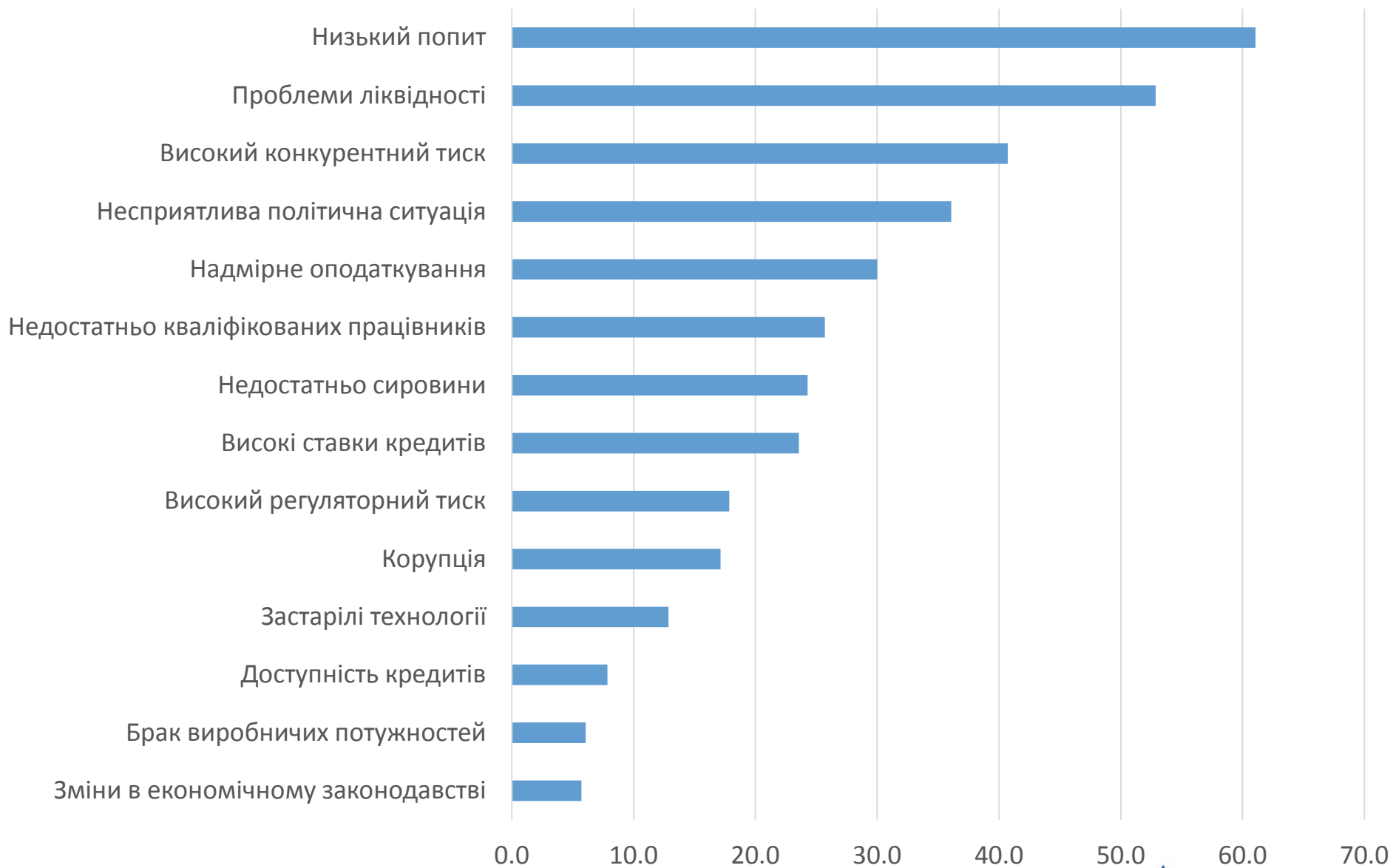
обговорення в рамках проекту
«Чи потрібен Україні протекціонізм?
Можливості та обмеження ПВЗВТ з ЄС»

Оксана КУЗЯКІВ, Євген АНГЕЛ, Віталій КРАВЧУК

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

Київ, 30 травня 2019 року

Що заважає розвитку бізнесу?

Джерело: Квартальне опитування підприємств, проводилось у 1му кварталі 2019 року

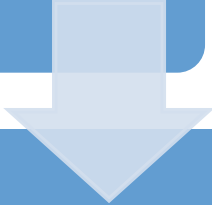
Що хоче бізнес?

Джерело: Квартальне опитування підприємств, проводилось у 1му кварталі 2019 року

Як регулювати державну допомогу?

Договір про функціонування ЄС
(Римський договір, 1957,
Лісабонський договір, 2007)

ПВЗВТ / Угода про асоціацію (2014)

Закон України «Про державну
допомогу суб'єктам
господарювання» (2014)

Де державна допомога може бути допустимою?

Кабінет Міністрів визначає критерії оцінки допустимості окремих категорій державної допомоги у таких сферах:

- Допомога для забезпечення розвитку регіонів;
- Підтримка малого та середнього підприємництва;
- Допомога на професійну підготовку працівників;
- Допомога для працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць;
- Допомога на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання;
- Допомога на захист навколишнього середовища;
- Допомога на проведення науково досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність;
- Допомога на підтримку окремих галузей економіки

Цей Закон не контролює підтримку с/г – там правила СОТ.

Які критерії допомоги визначено?

- Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва
- Критерії оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання
- Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на професійну підготовку працівників
- Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність

Державна допомога в Україні: що було?

7

- Податкові пільги
  - За галузевою ознакою (сільське господарство, виробники біопалива, готелі, легка промисловість, аграрне машинобудування, літакобудування)
  - За географічною ознакою (спеціальні економічні зони)
- Трансферти з бюджету, поповнення статутного фонду, державні гарантії
- Інші види державної допомоги :
  - Пільгові кредити держбанків
  - «дешеві» послуги/«дорогі» закупки
- Мінімум історій успіху

Державна допомога в Україні: що лишилось?

8

- Обсяги та «асортимент» допомоги скоротився
- Втрати бюджету від податкових пільг - 9,2 млрд грн у 2019 році
  - Переважно пільги на податок з майна (плата за землю) – *сумнівний вплив на розвиток*
  - Податок на прибуток підприємств 2 млрд грн

Нижча ставка ПДВ (обсяг 19,3 млрд грн) – не підтримка бізнесу, а виграш споживачів

- Витрати бюджету на економічну діяльність - 39 млрд грн (без транспорту/ доріг; загальний фонд) – частина державна допомога
  - 5,9 млрд грн на підтримку сільського господарства
  - 2,3 млрд грн на шахти
  - місцеві бюджети – переважно субсидують комунальні підприємства
- Загалом до 1% від ВВП держдопомоги порівняно із 0,2-2,6% у країнах ЄС

Державна допомога в Україні: що треба?

9

- Обсяги допомоги виглядають прийнятними, але простір для збільшення відсутній
  - Великі конкуруючі потреби: оборона, соціальні витрати, фінансування реформ
- Тому варто зберегти наявний рівень фінансування, але змінити структуру
  - Поступовий відхід від податкових пільг
  - Модернізація допомоги с/г, вугільній галузі
- Збільшення фінансування за «допустимими» напрямками за переліком Єврокомісії (GBER)
  - підтримка МСП
  - підтримка місцевої інфраструктури
  - підтримка досліджень та інновацій
  - захист навколишнього середовища
  - професійна освіта.

Запитання до обговорення

Якої підтримки хоче бізнес?

Чи потрібні подальші зміни в законодавчому полі?

Яку державну підтримку може дозволити собі Україна?

Що має бути прописано в новій коаліційній угоді?

Контакти

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна

Тел.: +38-044-278-6360

e-mail: institute@ier.kiev.ua

www.ier.com.ua

[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)

[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ